

Laidiens: 03.06.1998., Nr. 162

Saeima ir pieņēmusi

un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Fizisko personu noguldījumu garantiju likums

I nodaļa. Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **fiziskās personas noguldījums** — fiziskās personas (noguldītāja) naudas līdzekļu atlikums jebkurā valūtā šīs personas kontā, kas bankai pēc noteikta vai nenoteikta laika ir jāizmaksā ar vai bez procentiem;
- 2) **garantētā atlīdzība** — naudas summa, ko sakarā ar bankas likvidāciju bankrota gadījumā izmaksā šajā likumā noteiktajā apmērā pēc tam, kad tiesa apstiprinājusi administratora lēmumu par bankrota procedūras uzsākšanu.

2.pants. (1) Šā likuma mērķis ir noteikt garantiju vispārīgos principus attiecībā uz fizisko personu noguldījumiem bankās, kurām Latvijas Banka ir vai noguldījumu piesaistīšanas brīdī bija atļāvusi piesaistīt fizisko personu noguldījumus, kā arī Noguldījumu garantiju fonda veidošanas, pārvaldīšanas un izlietošanas kārtību.

(2) Šā likuma noteikumi nav attiecināmi uz bankām, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai atzītas par likvidejamām, maksātnespējīgām vai bankrotējušām.

3.pants. (1) Neatkarīgi no noguldījuma izdarīšanas dienas garantētā atlīdzība vienam noguldītājam par noguldījumu bankā, uz kuru šis likums attiecas, ir šāda:

- 1) no šā likuma spēkā stāšanās dienas līdz 1999.gada 31.decembrim — noguldījuma pamatsummas apmērā, bet ne vairāk kā 500 latu;
- 2) no 2000.gada 1.janvāra līdz 2001.gada 31.decembrim — noguldījuma pamatsummas apmērā, bet ne vairāk kā 1 000 latu;
- 3) no 2002.gada 1.janvāra līdz 2003.gada 31.decembrim — noguldījuma pamatsummas apmērā, bet ne vairāk kā 3 000 latu;
- 4) no 2004.gada 1.janvāra līdz 2005.gada 31.decembrim — noguldījuma pamatsummas apmērā, bet ne vairāk kā 6 000 latu;
- 5) no 2006.gada 1.janvāra līdz 2007.gada 31.decembrim — noguldījuma pamatsummas apmērā, bet ne vairāk kā 9 000 latu;

6) no 2008.gada 1.janvāra — noguldījumu pamatsummas apmērā, bet ne vairāk kā 13 000 latu.

(2) Ja noguldītājam vienā bankā ir vairāki konti, tad, aprēķinot izmaksājamo garantēto atlīdzību, visos kontos esošos noguldījumus summē un šo kopsummu uzskata par vienu noguldījumu.

(3) Garantēto atlīdzību izmaksā latos.

II nodaļa. Noguldījumu garantiju fonda pārvalde

4.pants. (1) Noguldījumu garantiju fonda pārvalde (turpmāk — Fonda pārvalde) ir Finanšu ministrijas pārraudzībā esoša valsts institūcija, kas nodrošina noguldījumu garantiju līdzekļu uzkrāšanu, pārvaldīšanu un garantētās atlīdzības izmaksu.

(2) Fonda pārvalde veic šādas funkcijas:

- 1) organizē banku maksājumu ieskaitīšanu Noguldījumu garantiju fondā;
- 2) aprēķina un piedzen laikā nemaksātās summas un soda naudu;
- 3) organizē garantētās atlīdzības izmaksu;
- 4) realizē kreditoru prasījuma tiesības pret banku izmaksāto garantēto atlīdzību apmērā;
- 5) informē Latvijas Banku par noteikto banku maksājumu apmēru, iemaksu veikšanu un ar to saistītajiem pārkāpumiem.

5.pants. (1) Uzraudzību pār noguldījumu garantiju fonda līdzekļu uzkrāšanu, garantētās atlīdzības izmaksu un Fonda pārvaldes darbību veic Noguldījumu garantiju fonda padome (turpmāk — Fonda padome), kuras sastāvā ir pieci cilvēki: padomes priekšsēdētājs un četri padomes locekļi.

(2) Padomes priekšsēdētāju pēc finanšu ministra ieteikuma ieceļ amatā Ministru kabinets. Padomes priekšsēdētāja pilnvaru laiks ir pieci gadi.

(3) Padomes locekļus pēc padomes priekšsēdētāja ieteikuma apstiprina Ministru kabinets. Padomes priekšsēdētājs pirms padomes locekļu kandidātu ieteikšanas apstiprināšanai vienu kandidatūru saskaņo ar Finanšu ministriju, vienu — ar Latvijas Banku, vienu — ar Tieslietu ministriju un vienu — ar Latvijas Komercbanku asociāciju.

(4) Padomes locekļu pilnvaru laiks ir trīs gadi.

(5) Lēmumu par padomes priekšsēdētāja pirmstermiņa atbrīvošanu no amata pieņem Ministru kabinets.

(6) Lēmumu par padomes locekļu pirmstermiņa atbrīvošanu no amata pēc Fonda padomes priekšsēdētāja ieteikuma pieņem Ministru kabinets.

6.pants. Fonda pārvaldes operatīvo vadību veic padomes priekšsēdētājs — Fonda pārvaldes direktors.

III nodaļa. Noguldījumu garantiju fonda

veidošana, pārvaldīšana un izlietošana

7.pants. Noguldījumu garantiju fondu veido:

- 1) banku maksājumi šajā likumā noteiktajā apjomā un kārtībā;
- 2) vienreizēja iemaksa no valsts budžeta;
- 3) vienreizēja Latvijas Bankas iemaksa.

8.pants. (1) Banku maksājumi Noguldījumu garantiju fondā ceturksnī tiek noteikti 0,075 procentu apmērā no fizisko personu noguldījumu vidējā atlikuma bankā iepriekšējā ceturksnī. Banku maksājumi veicami latos.

(2) Banka veic maksājumus Noguldījumu garantiju fondā līdz brīdim, kad tās iemaksātā summa sasniedz apmēru, kas nodrošina likumā garantētās atlīdzības izmaksu tiem šās bankas noguldītājiem, kuriem saskaņā ar likumu ir tiesības uz šādu atlīdzību. Ja nepieciešamās garantētās atlīdzības apmērs šai bankai palielinās, banka atjau n o maksājumus Noguldījumu garantiju fondā.

9.pants. Noguldījumu vidējo atlikumu iepriekšējā ceturksnī aprēķina kā attiecīgā ceturkšņa triju mēnešu pārskatos par fizisko personu noguldījumiem uzrādīto noguldījumu atlikumu vidējo aritmētisko lielumu.

10.pants. (1) Bankas, kurām Latvijas Banka ir atļāvusi piesaistīt fizisko personu noguldījumus, līdz katra ceturkšņa pirmā mēneša 20.datumam veic maksājumus Noguldījumu garantiju fondā šā likuma 8.panta pirmajā daļā noteiktajā apmērā.

(2) Bankas, kurām fizisko personu noguldījumu piesaistīšanas brīdī Latvijas Banka bija atļāvusi piesaistīt fizisko personu noguldījumus un vēlāk aizliegusi, bet kurās joprojām ir fizisko personu noguldījumi, līdz katra ceturkšņa pirmā mēneša 20.datumam veic maksājumus Noguldījumu garantiju fondā divkārtā šā likuma 8.panta pirmajā daļā noteiktajā apmērā.

(3) Šā panta otrajā daļā noteiktos maksājumus banka veic līdz brīdim, kad tā ir izmaksājusi visus fizisko personu noguldījumus vai bankas iemaksātā summa sasniegusi 8.panta otrajā daļā noteikto apmēru, vai līdz brīdim, kad Latvijas Banka atkārtoti ir atļāvusi piesaistīt fizisko personu noguldījumus; pēc tam maksājumi kārtojami šā likuma 8.panta pirmajā daļā noteiktajā apmērā.

11.pants. Bankām, kurām Latvijas Banka ir vai noguldījumu piesaistīšanas brīdī bija atļāvusi piesaistīt fizisko personu noguldījumus un kuras šādus noguldījumus ir piesaistījušas un nav pilnīgi atmaksājušas, ir pienākums Fonda padomes noteiktajā kārtībā un termiņos iesniegt Fonda pārvaldei mēneša pārskatu par fizisko personu noguldījumiem.

12.pants. (1) Bankas pienākums ir samaksāt soda naudu par termiņā nenomaksātajām summām Noguldījumu garantiju fondā.

(2) Maksājuma nokavējuma gadījumā Fonda pārvalde par katru nokavējuma dienu aprēķina soda naudu — 0,05 procentus no termiņā nenomaksātās summas. Soda nauda tiek aprēķināta par laiku, par kuru banka nav samaksājusi aprēķināto katra ceturkšņa maksājumu.

(3) Ja banka nokavējusi noteikto maksājuma termiņu vairāk par 30 dienām, Fonda pārvaldei saskaņā ar Fonda pārvaldes direktora lēmumu ir tiesības bezstrīda kārtībā piedzīt termiņā nenomaksātās summas un soda naudu, norakstot līdzekļus no bankas korespondentkonta Latvijas Bankā.

(4) Fonda pārvalde par katru maksājuma nokavējuma gadījumu rakstveidā paziņo Latvijas Bankai.

13.pants. (1) Noguldījumu garantiju fonds tiek izlietots garantēto atlīdzību izmaksām, kā arī Fonda pārvaldes funkciju nodrošināšanai saskaņā ar Fonda padomes apstiprināto budžetu.

(2) Noguldījumu garantiju fonda līdzekļi glabājami Latvijas Bankā atvērtajā kontā, un šos līdzekļus var ieguldīt tikai Latvijas valsts vērtspapīros.

IV nodaļa. Garantētās atlīdzības izmaksas

14.pants. (1) Garantētā atlīdzība tiek izmaksāta tikai tām fiziskajām personām, kuru pretenzijas pret banku Kredītiestāžu likumā noteiktajā termiņā pieteiktas bankas administratoram un bankas administrators tās ir atzinis.

(2) Fonda pārvalde garantētās atlīdzības izmaksas veic saskaņā ar bankas administratora iesniegto sarakstu.

15.pants. Ja Noguldījumu garantiju fondā nepietiek līdzekļu, lai veiktu garantētās atlīdzības izmaksas saskaņā ar šo likumu, tās ar Fonda pārvaldes starpniecību tiek izmaksātas no valsts budžeta.

16.pants. Fonda pārvalde iegūst prasījuma tiesības pret banku izmaksātās garantētās atlīdzības apmērā. Regresa kārtībā iegūtie līdzekļi ieskaitāmi Noguldījumu garantiju fondā.

17.pants. (1) Garantētā atlīdzība netiek izmaksāta:

- 1) par bankas akcionāru — fizisko personu — noguldījumiem bankās, kurās tiem ir būtiska līdzdalība;
- 2) par bankas padomes un valdes locekļu, rīkotājdirektoru un revīzijas komisijas locekļu noguldījumiem;
- 3) par noguldījumiem, kas pieņemti kā nodrošinājums noguldītāja vai trešo personu saistībām pret banku, līdz pilnīgai šādu saistību izpildei;
- 4) par prasījumiem, kas pret banku radušies vai varētu rasties no banku darījumiem ar uzrādītāja noguldījumu (depozītu) sertifikātiem un uzrādītāja obligācijām;
- 5) trešajām personām, kuras savas prasījuma tiesības pret banku ir ieguvušas cesijas vai cita tiesiska darījuma rezultātā;
- 6) personām, kuras ieguldījušas naudu bankas subordinētajā kapitālā.

(2) Šā panta pirmās daļas 5.punkta noteikumi neattiecas uz mantiniekiem, kuri noguldījumus mantojuši likumā noteiktajā kārtībā.

18.pants. Garantētās atlīdzības lielumu nosaka atbilstoši fiziskās personas noguldījumam dienā, kad stāties spēkā tiesas spriedums par bankas pasludināšanu par maksātnespējīgu.

19.pants. Noguldījumi ārvalstu valūtā tiek pārrēķināti latos pēc Latvijas Bankas noteiktā attiecīgās ārvalsts valūtas kursa dienā, kad stāties spēkā tiesas spriedums par bankas pasludināšanu par maksātnespējīgu.

20.pants. Fonda pārvalde nosaka garantētās atlīdzības izmaksas kārtību, termiņus un vietu un informāciju publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" un vēl vienā laikrakstā.

V nodaļa. Fonda pārvaldes grāmatvedība, darbības kontrole un gada pārskats

21.pants. Fonda pārvalde kārtro grāmatvedību un par katru darbības gadu sagatavo pārskatu saskaņā ar likumu "Par grāmatvedību", citiem likumiem un finansu ministra noteikto kārtību.

22.pants. Fonda pārvaldes darbības un dokumentu revīziju veic revīzijas komisija, kuras personālsastāvu apstiprina Valsts kontrole.

23.pants. (1) Fonda pārvalde par katru darbības gadu sagatavo un iesniedz pārskatu Finanšu ministrijai, Latvijas Bankai un Latvijas Komercbanku asociācijai.

(2) Fonda pārvaldes gada pārskatu pārbauda revīzijas komisija. Pēc revīzijas rezultātu izskatīšanas gada pārskatu apstiprina Fonda padome.

(3) Fonda pārvaldes gada pārskata bilance un ieņēmumu un izdevumu aprēķins tiek publicēts laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" ne vēlāk kā pārskata gadam sekojošā gada 1.maijā.

Pārejas noteikumi

1. Maksājumus Noguldījumu garantiju fondā par 1998.gada ceturto ceturksni bankas veic, sākot ar 1999.gada 1.janvāri.

2. Noguldījumu garantiju fonda nodrošināšanai un Fonda pārvaldes darbības uzsākšanai:

1) Finanšu ministrija veic vienreizēju iemaksu 500 000 latu apmērā saskaņā ar 1999.gada valsts budžetu;

2) Latvijas Banka veic vienreizēju iemaksu 500 000 latu apmērā.

3. Šā likuma 9.pantā noteiktais fizisko personu noguldījumu atlikums tiek samazināts par Latvijas Republikas Ministru Padomes 1992.gada 1.oktobra lēmumā nr.411 atzītā valsts parāda apjomu, par kuru 1994.gada 15.aprīlī emitētas valsts iekšējā aizņēmuma ilgtermiņa parādzīmes. Šie noteikumi ir spēkā līdz laikam, kad valsts pilnā apmērā būs dzēsusi ilgtermiņa parādzīmes.

Likums stājas spēkā 1998.gada 1.oktobrī.

Likums Saeimā pieņemts 1998.gada 21.maijā.

Valsts prezidents G.Ulmanis

Rīgā 1998.gada 3.jūnijā

Oficiālā publikācija pieejama laikraksta "Latvijas Vēstnesis" drukas versijā.